

Utbildningsplan

Nämnden för lärarutbildning

Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan,
330 högskolepoäng

Teacher Education Programme for Upper Secondary School, 330
credits

Nivå

Grundnivå och avancerad nivå

Fastställande av utbildningsplan

Fastställd 2011-03-03

Senast reviderad 2020-10-21 av fakultetsstyrelsen inom Nämnden för lärarutbildning

Utbildningsplanen gäller från och med höstterminen 2021

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Engelska B, Samhällskunskap A (Områdesbehörighet 6 c). Eller: Engelska 6 samt Samhällskunskap 1b / 1a1+1a2 (Områdesbehörighet A6 c)
Utöver ovanstående krävs särskild behörighet för respektive ämne:

- Bild: Antagningsprov
- Biologi: Biologi B, Kemi A, Matematik C. Eller: Biologi 2, Kemi 1, Matematik 3b / 3c
- Biologi/Kemi: Biologi B, Kemi B, Matematik C. Eller: Biologi 2, Kemi 2, Matematik 3b / 3c
- Biologi/Naturkunskap: Biologi B, Kemi A, Matematik C, Naturkunskap B. Eller: Biologi 2, Kemi 1, Matematik 3b / 3c, Naturkunskap 2.
- Engelska: –
- Franska: Franska steg 3. Eller Franska 3
- Fysik/Matematik: Fysik B, Matematik D. Eller: Fysik 2, Matematik 4
- Geografi: Matematik B. Eller: Matematik 2a / 2b / 2c
- Historia: Historia A. Eller: Historia 1b / 1a1+1a2
- Idrott och hälsa: Idrott och hälsa A, Matematik B, Naturkunskap A. Eller: Idrott och hälsa 1, Matematik 2a / 2b / 2c, Naturkunskap 1b/1a1+1a2 (alt. Bi A/Bi 1, Ke A/Ke 1, Fy A/Fy 1)
- Matematik: Matematik D. Eller: Matematik 4
- Musik: Antagningsprov
- Psykologi: Matematik B. Eller: Matematik 2a / 2b / 2c
- Religionskunskap: Historia A. Eller: Historia 1b / 1a1+1a2
- Samhällskunskap: Matematik B, Samhällskunskap B. Eller: Matematik 2a / 2b / 2c, Samhällskunskap 2
- Spanska: Spanska steg 3. Eller: Spanska 3
- Svenska: –
- Svenska som andraspråk: –
- Tyska: Tyska steg 3. Eller: Tyska 3

Programbeskrivning

Programmet vänder sig till den som vill utbilda sig till lärare i de gymnasiegemensamma ämnena eller i karaktärsämnena på de högskoleförberedande programmen. Genom teoretiska och verksamhetsförlagda studier utvecklas de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som krävs för att i det kommande yrket kunna medverka till att gymnasieskolans mål förverkligas och till att verksamheten utvecklas.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 eller, när så krävs, 330 högskolepoäng. Efter avslutad utbildning har läraren ämnesbehörighet för undervisning i gymnasieskolan och i grundskolans årskurs 7-9. Då något av ämnena bild, idrott och hälsa eller musik ingår i examen får läraren ämnesbehörighet för undervisning i gymnasieskolan och i grundskolans årskurs 1-9 i det avsedda ämnet.

Programmet ges med ett begränsat antal ämneskombinationer.

Mål

Examensmål enligt Högskoleförordningen

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten – visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen ska den studerande också

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdigheter och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Innehåll och struktur

Programöversikt

Programmet består av ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 225 hp, varav 120 hp i huvudämnet, 90 hp i det andra ämnet samt 15 hp ämnesrelaterad VFU. I ämnesstudierna ingår minst två självständiga arbeten om 15 hp vardera, vilka genomförs i respektive ämne på nivåerna 61-90 hp eller 91-120 hp.

Ämnena musik, svenska och samhällskunskap fordrar alltid 120 hp och när dessa kombineras med varandra omfattar ämnesstudierna således 255 hp, verksamhetsförlagd utbildning omfattande 15 hp inkluderat.

Programmet består vidare av utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) som omfattar 60 hp samt ytterligare 15 hp VFU.

Kurser i programmet

År 1

Ämne 1, inriktning gymnasieskolan, 1–30 hp (G1N)

Ämne 1, inriktning gymnasieskolan, 31–60 hp (G1N/G1F)[1]

År 2

Ämne 1, inriktning gymnasieskolan, 61–90 hp (G1F/G2F/G2E/GXX)[2]

Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare I, 7,5 hp (G2F)

UVK-kurs: Skolväsendets historia, värdegrund och samhällliga villkor för ämneslärare, 7,5 hp (G2F)

UVK-kurs: Utveckling och lärande för ämneslärare, 7,5 hp (G2F)

UVK-kurs: Läroplansteori och didaktik för ämneslärare, 7,5 hp (G2F)

År 3

Ämne 2, inriktning gymnasieskolan, 1–30 hp (G1N)

Ämne 2, inriktning gymnasieskolan, 31–60 hp (G1N/G1F)[1]

År 4

Ämne 2, inriktning gymnasieskolan, 61–90 hp med självständigt arbete (G1F/G2F/G2E/GXX)[2][4]

Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare II, 7,5 hp (G2F)

UVK-kurs: Vetenskapsteori och forskningsmetodik för ämneslärare, 7,5 hp (G2F)

UVK-kurs: Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap för ämneslärare, 7,5 hp (A1N)

UVK-kurs: Specialpedagogik för ämneslärare, 7,5 hp (A1N)

År 5

Ämne 1, inriktning gymnasieskolan, eller ämne 2, inriktning gymnasieskolan 91–120 hp med självständigt arbete (A1N/AXX)[3]

Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare III, 15 hp (G2F)

UVK-kurs: Utvärdering och utveckling för ämneslärare, 7,5 hp (A1F)

UVK-kurs: Bedömning och betygsättning för ämneslärare, 7,5 hp (A1F)

Vid två ämnen om 120 hp förlängs utbildningen med en termin.

Programingången med fast ämneskombination Fysik/Matematik har en studiegång där de två undervisningsämnena läses parallellt upp till 90 hp. De fasta ämneskombinationerna Biologi/Kemi och Biologi/Naturkunskap har en studiegång där ämnena i respektive kombination läses växelvis. Biologi läses i båda fallen upp till 120 hp och kemi respektive naturkunskap upp till 90 hp.

Kurserna ovan kan komma att ges i annan ordning.

Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare III samt de två sista UVK-kurserna ges både höst- och vårtermin och studentens huvudämne avgör i vilken ordning kurserna läses under år fem.

- [1] Kurser kan läsas på G1N-nivå eller på G1F-nivå beroende på ämne
[2] Kurser kan läsas på G1F-nivå, G2F-nivå, G2E-nivå eller GXX-nivå beroende på kursstruktur och ämne
[3] Kurser kan läsas på A1N-nivå eller AXX-nivå beroende på kursstruktur
[4] I ämnena musik, samhällskunskap och svenska innehåller ämnesstudierna inget självständigt arbete på denna nivå

Samhällsrelevans

Under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) tränar studenten på att, självständigt och tillsammans med andra, planera, genomföra, dokumentera, utvärdera och utveckla pedagogisk verksamhet och undervisning. Studenten ska efterhand utveckla förståelse för och färdigheter i olika moment inom lärarprofessionen. Studenten ska tillägna sig förmågan att reflektera över praktiska erfarenheter i relation till de teoretiska studierna. Mål och betygskriterier för VFU relateras till ämnesstudierna och till den utbildningsvetenskapliga kärnan och anpassas till programmets examensmål. VFU omfattar 30 hp, dvs. 20 veckor, och är uppdelad på två femveckorsperioder och en tioveckorsperiod. VFU är förlagd till relevant pedagogisk verksamhet i de ämnen som studenten avser ta sin examen. I ämnesstudierna möter studenten skolverksamheten även i form av fältstudier.

Internationalisering

I utbildningen förbereds studenten för att verka i en mångkulturell skola utifrån ett internationellt perspektiv. I såväl ämnesstudier som studier inom den utbildningsvetenskapliga kärnan berörs frågor om etnicitet, interkulturalitet, demokrati och utbildning ur ett internationellt perspektiv. Under utbildningen ges studenten möjligheter till utlandsstudier och utlandspraktik. Kurser kan, om de motsvarar dem som ska läsas enligt strukturplanen ovan, ersättas med studier vid något utländskt lärosäte eller verksamhetsförlagd utbildning på en skola i utlandet. Studenterna erbjuds att ta del av de avtal med utländska lärosäten som finns inom Linnéuniversitetet. Utlandsstudier och utlandspraktik ska planeras i samråd med programadministrationen.

Perspektiv i utbildningen

"Professionsbas och professionell progression"

Läraryrket har sin professionsbas i det läraryrke studenterna möter i ämnesstudierna, på sin verksamhetsförlagda utbildning och inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. Det är genom växelverkan mellan dessa tre ämnesområden som studenten skapar en kunskapsbas av olika erfarenheter som sammantaget lägger grunden till professionsutveckling. Studenten utvecklar gradvis förståelse för läraryrkets olika dimensioner och samtidigt en färdighet i att planera, genomföra och utvärdera undervisning. Inom såväl ämnesstudier som studier i den utbildningsvetenskapliga kärnan och verksamhetsförlagd utbildning betonas den professionella progressionen i kursplanemål och examinationsuppgifter.

Lärarprofessionen kräver kommunikativ förmåga. Alla ämneslärarstudenter ska därför under sin utbildningstid utveckla hållbara kommunikativa språkliga färdigheter så att de kan kommunicera sina kunskaper i tal och skrift. De ska också tillgodogöra sig färdigheter i konkret användning av informations- och kommunikationsteknik i undervisningen, samt också kunna bruka och värdera information från Internet. Studenten ska därutöver kunna delta i praktiskt pedagogiskt utvecklingsarbete inom området.

"Vetenskapligt förhållningssätt och progression"

Utbildningen ger studenten hög teoretisk kompetens med förankring i forskning och beprövad erfarenhet. Ett vetenskapligt förhållningssätt utvecklas kontinuerligt genom studiernas nära koppling till didaktisk vetenskap och en medveten utveckling av studentens kritiska förhållningssätt, analysförmåga och förmåga att kommunicera sin kunskap muntligt och skriftligt. Genom praktiska och teoretiska kunskaper och färdigheter samt genom att kunna tillgodogöra sig forskningsresultat förbereds studenten för att kunna bidra till utvecklingen inom yrkesområdet.

"Hållbar utveckling"

Hållbar utveckling ingår i lärarutbildningen som ett av de grundläggande värdegrundsperspektiven. I programmet betonas studentens kunskapsutveckling i hållbar utveckling utifrån ekologiska, ekonomiska och sociala perspektiv i ett globalt sammanhang.

"Lika villkor"

I lärarens uppdrag ligger att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas. I utbildningen utvecklar studenten kunskaper om barns och elevers olika livsvillkor relaterat till mångfaldsaspekter såsom kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Lärarutbildningen utvecklar studentens förmåga att verka för en skola där lika villkor råder.

"Entreprenöriellt förhållningssätt"

Skolans uppdrag att främja entreprenörskap, företagande och innovationstänkande beaktas i utbildningen. Studenten ges tillfällen att reflektera över entreprenöriellt lärande som ett pedagogiskt perspektiv. Detta innebär bl.a. att utveckla generella kompetenser som initiativförmåga, ansvarstagande, kommunikation och samarbete. Genom utbildningen förbereds studenten på att anta ett entreprenöriellt förhållningssätt i kommande yrkesutövnings verksamhetsutveckling.

Kvalitetsutveckling

Nämnden för lärarutbildning har det övergripande ansvaret för kvaliteten i lärarutbildningarna, och organiserar det systematiska kvalitetsarbetet för uppföljning av helhet och progression genom programstudierna samt för att utveckla relevansen för avnämare och relationen till aktuell forskning. Studentinflytande sker främst via kurs- och programvärderingar, och även genom representation i nämnden för lärarutbildning och i dess beredningsorgan. Studenternas synpunkter bildar underlag för nämndens kvalitetsarbete och resultat med förslag på åtgärder återkopplas till berörda studenter och involverade lärare. Sammanställningar av olika värderingar finns tillgängliga vid universitetet.

Examen

Efter avklarade studier som motsvarar de fordringar som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet kan studenten ansöka om följande examen:

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan

Degree of Master of Arts in Secondary Education with specialisation in Teaching in the Upper Secondary School

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska) Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

Övrigt

Förkunskapskrav inom program

Förkunskapskrav finns för kurser inom programmet och preciseras i respektive kursplan. När i programmet sådana förekommer framgår av fördjupningsnivåerna under avsnittet

Kurser i programmet.

Verksamhetsförlagd utbildning

Vid underkännande av kurs i verksamhetsförlagd utbildning har studenten rätt till endast en ny prövning.

Resor till och från den verksamhetsförlagda utbildningen kan medföra extra kostnader för studenten.

Enligt skollagen (2010:800 2 kap, 31 §) ska person som genomgår en utbildning till förskollärare eller lärare och som vistas i förskolan eller grundskolan uppvisa ett utdrag ur belastningsregistret (1998:620) för arbetsgivaren.